

УДК 378.4(477.46-21)УДПУ:614.46-047.645

**ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ
(НА ПРИКЛАДІ УМАНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ)**

Наталія Ревнюк, кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з гуманітарних питань, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.

ORCID: 0000-0001-7140-094X

E-mail: nataliya.revnyuk@udpu.edu.ua

У статті представлено особливості організації освітнього процесу та життєдіяльності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини в умовах пандемії коронавірусної хвороби COVID-19. Охарактеризовано удосконалення системи надання освітніх послуг в умовах дистанційного і змішаного навчання для підвищення рівня задоволеності учасників освітнього процесу його організацією та якістю. Визначено форми, методи її реалізації та взаємодії всіх суб'єктів освітнього процесу. Наведено приклади організації дистанційного навчання, мистецьких та спортивних заходів. Розкрито особливості проведення роз'яснювальної роботи, вакцинації співробітників та студентів.

Ключові слова: карантин; пандемія; університет; освітній процес; якість; дистанційне навчання; самоорганізація; вакцинація.

**ACTIVITIES OF THE INSTITUTION OF HIGHER
EDUCATION IN THE CONDITIONS OF QUARANTINE
RESTRICTIONS (BY THE CASE OF PAVLO TYCHYNA
UMAN STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY)**

Nataliia Revniuk, PhD in Pedagogics, Associate Professor, Vice-Rector for Humanitarian Affairs, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University.

ORCID: 0000-0001-7140-094X

E-mail: nataliya.revnyuk@udpu.edu.ua

The global pandemic has brought radical changes in life and communication. Doctors and educators had special trials and tasks. For Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, 2020 has become a special year, as for all educational institutions, due to changes in the organization of the educational process.

The article presents the peculiarities of the organization of the educational process and life of Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University in the pandemic of coronavirus disease COVID-19.

The relevance of this study is determined by the need to improve the system of educational services in terms of distance and blended learning and increase the level of satisfaction of participants in the educational process with its organization and quality. New approaches to the organization of the educational process and life of the university are revealed.

Effective forms, methods of its implementation and interaction of all subjects of the educational process

are defined, in particular such as: guest lectures, online training, virtual excursions, film lectures, etc. Examples of distance learning, art and sports events are given: Art marathon; virtual tours, master classes; online competitions; online survey. Changes in living conditions in dormitories due to quarantine restrictions are presented.

Features of explanatory work, vaccination of employees and students are revealed; creation of appropriate socio-psychological conditions for all subjects of the educational process (training technologies, conversations, classes).

At the time of the global pandemic, it is strategic to introduce a new model of the financial policy of the university and social protection of participants in the educational process.

Keywords: quarantine; pandemic; university; educational process; quality; distance learning; self-organization; vaccination.

Світова пандемія внесла кардинальні зміни у життя суспільства. Особливі випробування та надзавдання випали на долю лікарів та освітян. Для Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини 2020 рік став особливим, як і для всіх закладів освіти, у зв'язку зі змінами в організації освітнього процесу.

Актуальність цього дослідження визначається необхідністю удосконалення системи надання освітніх послуг в умовах дистанційного і змішаного навчання та підвищення рівня задоволеності учасників освітнього процесу його організацією та якістю.

Починаючи з березня 2020 року, коли в Україні запроваджено тритижневий карантин для всіх закладів освіти [1; 2], змінився підхід до організації робочого процесу в умовах епідемії коронавірусної хвороби COVID-19.

Особливості удосконалення системи дистанційного навчання у вищій школі в умовах пандемії COVID-19 досліджували українські вчені А. Олешко, С. Бондаренко [3], Г. Буянова [4], Н. Бишевець, Н. Гончарова, Ю. Лазакович [5] та ін.

З метою оцінки рівня задоволеності учасників освітнього процесу організацією та якістю дистанційного навчання, визначення проблемних питань якості освітніх послуг в період карантину, а також визначення динаміки процесів, що пов'язані із використанням технологій дистанційного навчання в умовах загальнонаціонального карантину, Державною службою якості освіти України проведено анонімне онлайн-опитування здобувачів освіти, педагогічних та науково-педагогічних працівників, а також представників адміністрацій закладів фахової передвищої та вищої освіти всіх типів та форм власності. За результатами такого опитування встановлено, що у весняному семестрі 2020/2021 навчального року індекс задоволеності учасників освітнього процесу станом організації дистанційного навчання в умовах карантину суттєво зріс, порівнюючи з попереднім періодом (осінь 2020 року) [6].

Аналіз наукових публікацій та статистичних даних дозволяє констатувати, що за весь період карантину ЗВО змогли запровадити нові підходи до організації освітнього процесу та життєдіяльності, обрати дієві форми, методи її реалізації та взаємодії всіх суб'єктів освітнього процесу задля надання якісних освітніх послуг.

Метою статті є представлення напрацювань адміністрації та професорсько-викладацького колективу Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини у напрямі забезпечення активної життєдіяльності закладу вищої освіти, дотримання вимог законодавства під час організації освітнього процесу в умовах карантинних обмежень.

З перших днів карантинних обмежень на сайті університету, факультетів/інституту,

інших структурних підрозділів, в інформаційно-освітньому середовищі Moodle, на сторінках соціальних мереж Facebook та Instagram розміщена інформація щодо особливостей освітнього процесу, контакти відповідальних осіб. Кожен співробітник та студент університету мав можливість звернутися по допомогу чи роз'яснення, своєчасно знайомилися із постановами Кабінету Міністрів України, нормативними документами Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України тощо.

Для студентів освітній процес відбувався в системі інформаційно-освітнього середовища очної та заочної (дистанційної) форми навчання Moodle. Для кращої організації занять електронні розклади факультетів/інституту розміщені на субсайтах факультетів та на головній сторінці Moodle. Перенесення платформи Moodle на сервер університету дозволило стабілізувати роботу в системі дистанційного навчання.

Варто зазначити, що з метою забезпечення рівного доступу учасників освітнього процесу до навчальних та методичних матеріалів викладачі факультетів/інституту, окрім платформи Moodle, застосовують сервіси Google Classroom, Zoom, Handouts, Skype, а також електронну пошту.

Після оголошення карантину в режимі онлайн відбулася нарада заступників деканів/директора з питань впровадження ІКТ, на факультетах/інституті були проведені семінари-тренінги, наради.

Обговорення особливостей організації освітнього процесу за допомогою дистанційних технологій відбувалося на засіданнях кафедр, науково-методичних та вчених рад факультетів/інституту, що проводяться з використанням сучасних інтернет-технологій на платформах Jitsi Meet, Zoom, Skype, Jitsi Meet Messenger, Viber. Систематично відбувалося обговорення зі студентами особливостей здійснення освітнього процесу у дистанційному форматі за допомогою соціальних мереж та засобів електронного зв'язку.

Детальна інформація про особливості застосування традиційних та інноваційних форм дистанційного навчання була розміщена на сайтах факультетів/інституту. Організація дистанційного навчання спочатку мала певні труднощі, але всі недоліки, які виявлялися в процесі його реалізації, оперативно усувалися.

Дистанційне навчання також було організовано для слухачів курсів підвищення кваліфікації (у сфері післядипломної освіти). Після успішного виконання навчального навантаження слухачі отримали електронний варіант сертифіката.

На період введення карантинних заходів іноземні студенти також були охоплені дистанційним навчанням. Фахівці відділу по роботі з іноземними студентами та заступники деканів щоденно проводили моніторинг стану їхнього здоров'я й інформування щодо особливостей карантину. Для активізації роз'яснювальної роботи серед іноземних студентів щодо дотримання правил карантину та гігієни з метою запобігання поширення коронавірусу COVID-19 було створено групу у вебсервісі ІМО, в якій щоденно публічно надавалася відповідна інформація, а також відповіді в особистих повідомленнях усім, хто потребував допомоги у вирішенні будь-яких питань.

В Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини також були розроблені тимчасові рекомендації щодо організації освітнього процесу, спортивних заходів, проживання в гуртожитку та харчування у їдальнях.

Організація освітнього процесу в університеті із використанням технологій збалансованого дистанційного навчання під час карантину забезпечила виконання студентами індивідуального навчального плану та дозволила своєчасно завершити 2019/2020 навчальний рік.

З метою належної організації протиепідемічних заходів в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини в період карантину в зв'язку поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) та підготовкою до початку 2020/2021 навчального року відбулася зустріч начальника Уманського міськрайонного управління Головного управління Держпродспоживслужби в Черкаській області з адміністрацією та керівниками структурних підрозділів університету.

Викладачі, керівники структурних підрозділів, співробітники університету ознайомилися з алгоритмом дій у разі виявлення у здобувача вищої освіти, викладача та/або працівника ЗВО ознак гострого респіраторного захворювання. Розроблені Міністерством освіти і науки України рекомендації враховувалися в роботі та забезпечили створення безпечних умов організації освітнього процесу у 2020/2021 навчальному році.

З початком Всеукраїнської вакцинальної кампанії викладачі, співробітники та студенти усвідомлено пройшли вакцинацію, створивши безпечне середовище в закладі освіти [7].

Спочатку в університеті вакцинація працівників закладів освіти відбувалася мобільними бригадами з імунізації з регіону, а пізніше був створений постійний пункт вакцинації в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини, який працює щоп'ятниці у медпункті з 12:00 до 15:00 години. Здобувачі освіти, охочі вакцинуватися, можуть записатися на вакцинацію онлайн за посиланням на головній сторінці сайту університету: <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSekVfTldk80X68d3ttg7ILbs5U3Qx0oVgCKRGbd2TBdA3ibdw/viewform>.

Оберіть курс

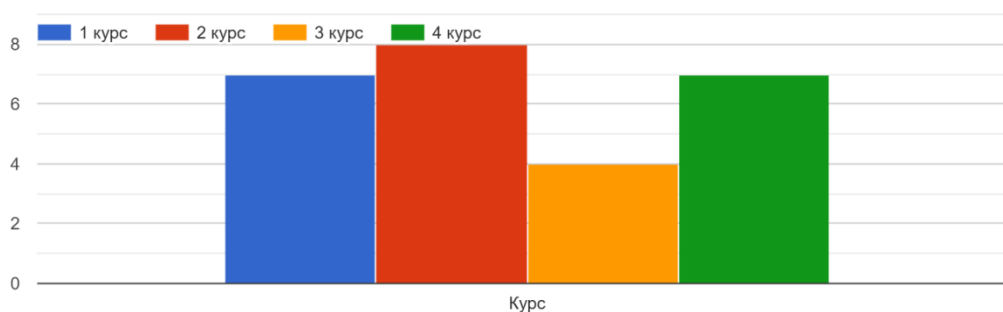

Рис. 1. Розподіл студентів, які зареєструвалися на вакцинацію

Тому на початку 2021/2022 навчального року в університеті було 80 % вакцинованого персоналу, і ЗВО працював навіть у разі переходу області до жовтого, помаранчевого чи червоного карантинного рівня епідемічної безпеки [8].

Крім належної організації життєдіяльності закладу освіти та організації

освітнього процесу, важливого значення надавали також налагодженню організованої виховної роботи, продуманого вибору форм, методів її реалізації та скоординованої взаємодії всіх суб'єктів педагогічного процесу. Протягом усього періоду карантину студенти самостійно та з допомогою професорсько-викладацького складу організували різноманітні акції та онлайн-заходи за своїми вподобаннями; активно користувалися всіма можливостями дистанційного спілкування. Під час карантину на факультетах/інституті створене таке середовище, яке забезпечує можливості для саморозвитку студентів через інтеграцію діяльності кураторів, керівників творчих колективів, органів студентського самоврядування, студентів, громадських організацій.

Усіма підрозділами університету було організовано та проведено у різному форматі (у більшості випадків онлайн) різноманітні організаційні, культурно-просвітницькі заходи, спрямовані на формування національної свідомості та громадсько-політичної активності та національно-патріотичного виховання; з естетичного, морального, громадянсько-правового, трудового та екологічного виховання; фізичного виховання та формування здорового способу життя.

Студрада постійно висвітлювала життя здобувачів освіти університету в соцмережах. На офіційній сторінці УДПУ імені Павла Тичини в Instagram проведено марафон прямих ефірів із відомими випускниками, із студентами університету, які паралельно навчаються в іноземних вишах. Вперше проведено онлайн-конкурс «Амбасадор УДПУ», онлайн-конкурс «Вернісаж талантів» до Міжнародного дня студента.

Через програми Zoom та Google Meet для студентів проводилися майстер-класи: «Розпис різдвяного печива (миколайчики)»; «Оберіг захиснику України» та ін.

Студенти та викладачі університету із дотриманням протиепідемічних заходів взяли активну участь у заходах з нагоди: Дня державного прапора та Дня Незалежності України, Дня пам'яті та примирення, Дня Соборності України, Дня Гідності і Свободи, Дня захисника України, Дня Збройних сил України тощо.

Студенти та викладачі відвідали презентацію віртуального музею «Відкрита скриня», виставки українських стрій, мальованих скринь у Державному історико-культурному заповіднику «Трипільська культура» с. Легедзино.

Варто зазначити, що карантин не перепона для творчості: попри обмеження проведення масових заходів, творчі колективи університету брали активну участь в різних дистанційних конкурсах.

Вперше в актовій залі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини пройшов концерт гітарної музики без глядачів. Таким чином організатори та учасники намагалися дотриматися протиепідемічних заходів. За подібним принципом працюють відомі світові співаки, виконавці, театри.

Яскравими подіями були заходи університетського літературного об'єднання імені Миколи Бажана, зокрема: «Літній обмін "карантинками", або чергове віртуальне засідання університетського літоб'єднання»; «Поетично-прозове шоу на літоб'єднанні імені Миколи Бажана»; «Спільне засідання літоб'єднання імені Миколи Бажана»; «Лабораторна робота на літоб'єднанні імені Миколи Бажана».

Студенти організували Art-марафон між здобувачами спеціальності «Образотворче мистецтво»: «Коронавірус – карикатура».

У 2021 році у зв'язку із продовженням змішаної форми здійснення освітнього

процесу та з метою дотримання протиепідемічних заходів активно застосовувалися різні форми організації виховної роботи, як-от: гостьова лекція, онлайн-тренінг, віртуальні екскурсії, кінолекторій та ін. У День української писемності та мови викладачі, студенти, працівники структурних підрозділів університету писали 21-й Всеукраїнський радіодиктант національної єдності, з метою дотримання карантинних вимог – дистанційно, у своїх робочих кабінетах чи вдома. До написання радіодиктанту приєдналися студенти-іноземці.

Університет є активним організатором інформаційно-рекламних заходів, усі університетські зустрічі, конференції, презентації, виставки, концерти, ярмарки та інші заходи, які ми організуємо чи в яких беремо участь, теж є засобом візуалізації, що безумовно впливає на наш імідж. Іншими словами усе, що ми робимо, формує наш імідж та репутацію. До проведення інформаційно-рекламних заходів широко залучаються студенти. Зокрема, вони ініціювали проведення конкурсів відеороликів про університет, особливості та переваги навчання в ньому: «Я студент УДПУ», «Чому я обрав УДПУ».

За умови дотримання протиепідемічних заходів організовано та проведено різноманітні квести, конкурси та спортивні змагання, естафети; проводяться різноманітні акції з популяризації здорового способу життя.

До Міжнародного дня студентського спорту в університеті відбулась низка заходів на свіжому повітрі із дотриманням протиепідемічних застережень, на яких були визначені кращі спортсмени університету. На спортивних майданчиках університету пройшли змагання з армреслінгу, спортивного дартсу, перетягування канату, багатоповторного жиму та кросфіту.

Слід сказати, що карантинні обмеження внесли зміни в умови проживання в гуртожитках. Усі служби, задіяні при поселенні, працюють в окремих приміщеннях. Гуртожитки забезпечено в достатній кількості дезінфікуючими засобами, підготовлено до роботи ізолятор, обов'язковим залишається дотримання дистанції та маскового режиму, проведення температурного скринінгу. Категорично забороняється вхід до гуртожитків стороннім особам.

Юнаки та дівчата, які поселилися до гуртожитку, ознайомлюються з Тимчасовими рекомендаціями щодо організації протиепідемічних заходів в гуртожитках УДПУ імені Павла Тичини на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19).

Для самостійного навчання мешканців гуртожитку в кімнатах створені всі умови, на території обох будівель є Wi-Fi зона, працює читальний зал.

Дирекція студентського містечка співпрацює з органами студентського самоврядування та первинною профспілковою організацією з питань навчально-виховної роботи, організації дозвілля та спорту, медичного обслуговування тощо.

Окремим напрямом в організації виховної роботи в університеті є створення належних соціально-психологічних умов для всіх суб'єктів освітнього процесу. Психологом університету здійснювалася психологічна підтримка і захист у важких життєвих ситуаціях, надавалися рекомендації. Психологом університету розроблено серію онлайн-занять, спрямованих на підвищення стресостійкості, асертивності, освоєння навичок еко-спілкування, формування позитивних життєвих установок, відточення вміння коректного вираження негативних почуттів, актуалізація зовнішніх і

внутрішніх ресурсів. Крім цього, серія занять, присвячена проблемі карантину та дистанційного навчання, надає інформацію про те, як правильно організувати та раціонально використовувати свій робочий і вільний час в умовах карантину, що дозволить переорієнтуватись на досягнення життєвих цілей в умовах ізоляції, розширить усвідомлення своєї зони комфорту, допоможе розвинути креативність та бажання самовиражатись.

Групові форми роботи передбачали проведення занять з елементами тренінгових технологій, бесіди, заняття (з використанням) на платформі Online Test Pad. Інформацію про кожне заняття здобувачі освіти отримували у блоці «Заходи та зустрічі» особистого блогу психолога (<https://psychoicez.blogspot.com>), створеного для ефективної роботи зі студентами (викладачами, іншими працівниками університету та батьками).

На час світової пандемії стратегічним є упровадження нової моделі фінансової політики університету та соціального захисту учасників освітнього процесу, зокрема фіксація у Колективному договорі пакету соціальних гарантій працівникам університету та здобувачам освіти, забезпечення належних умов проживання та побуту здобувачів вищої освіти у гуртожитках шляхом реконструкції та матеріально-технічного обладнання; подальша адаптація навчальних корпусів для людей з особливими потребами шляхом створення умов для їхнього безперешкодного пересування та ін.

Отже, хоча карантинні обмеження стали значним випробуванням для системи освіти, адміністрації ЗВО та учасникам освітнього процесу спільними зусиллями вдалося оптимізувати функціонування освіти в нових умовах, створити безпечні умови та забезпечити захист психічного здоров'я учасників освітнього процесу.

Актуальними напрямками подальшої розробки проблеми є аналіз результатів навчання студентів в умовах пандемії, вивчення питання щодо працевлаштування випускників під час карантину.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Щодо запровадження карантину для усіх типів закладів освіти: лист Міністерства освіти і науки України № 1/9-154 від 11.03.2020. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-zaprovadzhenya-karantinu-dlya-usih-tipiv-zakladiv-osviti> (дата звернення: 24.01.2022).
2. Щодо особливостей організації освітнього процесу під час карантину: лист Міністерства освіти і науки України № 1/9-176 від 25.03.2020. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-osoblivostej-organizaciyi-osvitnogo-procesu-pid-chas-karantinu> (дата звернення: 24.01.2022).
3. Олешко А., Бондаренко С., Удосконалення системи дистанційного навчання у вищій школі в умовах пандемії COVID-19. *Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 10 лист. 2020 р. Київ: КНУТД, 2020. С. 78–79.
4. Буянова Г. Проблеми організації дистанційної роботи зі студентами в умовах карантинних обмежень та шляхи їх вирішення. *Формування компетентного фахівця в інноваційному освітньому середовищі України*: матеріали XXIII Міжнар. наук.-практ. конф., 20 квіт. 2021 р. Київ-Бар, 2021. С. 26–28. URL: <https://drive.google.com/file/d/150itQ-0foheLpA2iYZmBsVX30CAMLInw/view> (дата звернення: 26.01.2022).
5. Бишевец Н., Гончарова Н., Лазакович Ю. Особливості навчальної діяльності студентів вітчизняних закладів вищої освіти в умовах використання дистанційних форм навчання. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*: зб. наук. пр. Київ: Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. Вип. 11(143). С. 29–33. URL: <https://spppc.com.ua/index.php/journal/>

- article/view/588/576 (дата звернення: 27.01.2022).
6. Аналітична довідка щодо тенденцій організації дистанційного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти в умовах карантину у 2020/2021 навчальному році (за результатами онлайн-анкетування учасників освітнього процесу). URL: https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2021/05/ANALITICHNA_DOVIDKA_Opituвання_FPO_ZVO_DSYAO_05.2021.pdf (дата звернення: 28.01.2022).
  7. При посиленні карантину навчальні заклади працюватимуть лише за умови наявності 80 % вакцинованого персоналу: інформація з сайту Міністерства охорони здоров'я України від 28.07.2021. URL: <https://moz.gov.ua/article/news/pri-posilenni-karantinu-navchalni-zakladi-pracjuvatimut-lishe-za-umovi-najavnosti-80--vakcinovanogo-personalu> (дата звернення: 27.01.2022).
  8. Про внесення змін до Національного плану вакцинопрофілактики гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, на період до 31.12.2021: розпорядження Кабінету Міністрів України № 861-р від 28.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/861-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 28.01.2022).

REFERENCES

1. Shchodo zaprovadzhennia karantynu dlia usikh tipiv zakladiv osvity: lyst Ministerstva osvity i nauky Ukrainy № 1/9-154 vid 11.03.2020. (2020). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-zaprovadzhennia-karantynu-dlya-usih-tipiv-zakladiv-osviti> [in Ukrainian].
2. Shchodo osoblyvosti orhanizatsii osvithnoho protsesu pid chas karantynu: lyst Ministerstva osvity i nauky Ukrainy № 1/9-176 vid 25.03.2020. (2020). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-osoblivostej-organizatsiyi-osvithnoho-procesu-pid-chas-karantynu> [in Ukrainian].
3. Oleshko, A., Bondarenko, S. (2020). Udoskonalennia systemy dystantsiinoho navchannia u vyshchii shkoli v umovakh pandemii COVID-19. *Problemy intehratsii osvity, nauky ta biznesu v umovakh hlobalizatsii: materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Kyiv: KNUTD, 78–79* [in Ukrainian].
4. Buianova, H. (2021). Problemy orhanizatsii dystantsiinoi roboty zi studentamy v umovakh karantynnykh obmezhen ta shliakhy yikh vyrishennia. *Formuvannia kompetentnoho fakhivtsia v innovatsiinomu osvithnomu seredovyshchi Ukrainy: materialy XXIII Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Kyiv-Bar, 26–28*. URL: <https://drive.google.com/file/d/150itQ-0foheLpA2iYZmBsVX30CAMLInw/view> [in Ukrainian].
5. Byshevets, N., Honcharova, N., Lazakovych, Yu. (2021). Osoblyvosti navchalnoi diialnosti studentiv vitchyzniannykh zakladiv vyshchoi osvity v umovakh vykorystannia dystantsiinykh form navchannia. *Naukovi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriya 15. Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport)*. Kyiv, 11(143), 29–33. URL: <https://spppc.com.ua/index.php/journal/article/view/588/576> [in Ukrainian].
6. Analitychna dovidka shchodo tendentsii orhanizatsii dystantsiinoho navchannia u zakladakh fakhovoi peredvyshchoi ta vyshchoi osvity v umovakh karantynu u 2020/2021 navchalnomu rotsi (za rezultatamy onlain-anketuvannia uchasnykiv osvithnoho protsesu). (2021). URL: https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2021/05/ANALITICHNA_DOVIDKA_Opituвання_FPO_ZVO_DSYAO_05.2021.pdf [in Ukrainian].
7. Pry posylenni karantynu navchalni zaklady pratsiuvatymut lyshe za umovy naiavnosti 80 % vaksynovanoho personalu: informatsiia z сайту Ministerstva okhorony zdorovia Ukrainy vid 28.07.2021. (2021). URL: <https://moz.gov.ua/article/news/pri-posilenni-karantinu-navchalni-zakladi-pracjuvatimut-lishe-za-umovi-najavnosti-80--vakcinovanogo-personalu> [in Ukrainian].
8. Pro vnesennia zmin do Natsionalnoho planu vaksynoprofilaktyky hostroi respiratornoi khvoroby COVID-19, sprychynenoї koronavirusom SARS-CoV-2, na period do 31.12.2021: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy № 861-p vid 28.07.2021. (2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/861-2021-%D1%80#Text> [in Ukrainian].